

Komandi partur

Í komandi parti kemur Johanna til Danmarkar. Eisini verður greitt frá beiggjanum Salomon, sum fór til Amerika.

Arne Dinesen: Søgan um mammuna, sum fór út í heim

Vit hava her áhugaverdu søguna um Johannu Malenu Jacobinu á Skipanesi, sum fór av landinum fyrri meira enn 100 árum síðani. Frásøgumaður er sonur hennara Arne Dinesen, sum doyði fyrri nøkrum árum síðani.

Arne Dinesen var væl kendur í Føroyum. Takka honum er søgan um mammuna varðveitt.

Johanna sum barnagenta í 1910.

Ien alder af kun 18 ár forlod Jacobina, - min mor, - Færøerne og rejste til England, hvor hun fik plads i huset hos en dansk familie. Det har nok vakt lidt forargelse omkring Skålefjorden, for dengang - i 1904 el. 1905 - var det jo endnu ikke så almindeligt, at unge piger på egen hånd rejste ud i den store verden.

Forholdene i de små bygder var på denne tid meget gammeldags. Man levede hovedsagelig af egne produkter, ligesom man selv fremstillede størstedelen af de øvrige fornødenheder, huse, beklædning, redskaber m.v. Penge havde man meget få af.

For Jacobinas far, den fattige trømand í Ytstahúsi, Skibenæs, var der næppe penge til at betale billet for en forfløjn datter, sådan at hun kunne rejse med rutebåden fra Thorshavn til Leith. I stedet måtte hun rejse med en fiskerbåd. Det skete således:

Beiggin Salomon fór fyrst

Hendes fire år ældre broder, Salomon, havde et par år tidligere taget hyre på en engelsk trawler. Mange af disse fiskede omkring Færøerne, og de kom ofte ind for at få vand.

Den båd, Salomon kom med, var hjemmehørende i Grimsby, og der lejede Salomon et værelse. Han tog fortsat hyre med både, der fiskede ved Færøerne, og derfor

hændte det, at han af og til kom hjem. Han kunne jo fortælle skibberen, hvor let det var at hente vand ved Skibenæs, hvor der fandtes en naturlig kaj, sådan at båden kunne lægge til land.

...so fór systirin.

Søsteren, Johanne Jacobina, har nok været begejstret ved at høre om den store verden udenfor Færøerne. I hvert fald fortalte Salomon, at han kendte en meget flink dansk familie, der havde brug for en pige til husligt arbejde, og de ville helst have en nordisk. De var ikke helt trygge ved de engelske piger, og det var jo også nemmere med sproget. Resultatet blev, at næste gang Salomons båd lagde ind for at få vand til hjemrejsen, tog han simpelthen sin søster med til Grimsby.

Den danske familie skuffede ikke, så Jacobina befandt sig godt. I øvrigt kom hun nu til at hedde Johanne, for madmoderen forklarede, at det navn var meget mere internationalt. Også i Danmark, var der mange piger, der hed Johanne, medens navnet Jacobine var temmelig forældet.

Av Skipanesi til Grimsby.

Tilværelsen i Grimsby var fabelagtigt spændende. Alle disse høje huse, gader der vrimlede med mennesker og hestekøretøjer -

for ikke at tale om havnen, hvor store dampskibe stadig ankom og afsejlede. Englændernes penge var også morsomme. Man måtte virkelig anstrenge sig for at finde ud af, hvad mønterne var værd: farthing, halfpenny, penny, two-pence, threepence, sixpence, shilling, halfcrown - og mon ikke der var flere endnu? Og så var der pundsnoter og endelig var der noget, der hed en guinea, og den fandtes hverken som seddel eller mønt, men det var nu også lige meget, for den enhed anvendtes kun de fornemme steder, hvor Johanne alligevel ikke kom.

Einki var sum "fish and chips"

Mange nye spiser måtte hun også lære at kende. Allerdejlignst var noget, der hed "Fish and Chips", noget som man kunne købe hist og her på gaderne ved små vogne eller boder og som smagte helt vidunderligt, selv om garanteret ingen derhjemme kunne tænke sig at behandle fisk og kartofler på den måde. Faktisk bestod det af en fiskefilet vendt i fintrevet tørt brød og stegt i olie.

Dertil kartoffelstrimler, der også var stegt i varm olie. Det hele blev pakket ind i avispapir, før man fik det udleveret. Man kunne gå på gaden og spise det. Det var der mange, der gjorde. Desværre

rakte hendes lille løn ikke til den slags luksus, men når hun gik tur med børnene, skete det, at fru gav hende penge med, så hun og børnene kunne dele en portion.

Der var tit gæster hos familien. Foruden danskere kom der også nogle norske og svenske bekendte, og når der rigtig blev talt skandinavisk, følte Johanne sig ikke så fremmed i den store by.

Et par år blev Johanne i familiens tjeneste, men selv om hun var kommet til at føle sig hjemme, var hun klar over, at hun måtte prøve noget nyt. Der var ingen fremtid i at gro fast her. Fruen var meget forstående, og hun nævnte, at de kendte en danske familie i den nærliggende by, Hull. Der kunne hun måske få plads, for de havde vist brug for lidt hjælp i huset.

I øvrigt talte Salomon om at rejse videre til Amerika, hvor chancerne skulle være meget større end i England. Måske kunne han med tiden blive skipper og måske ende med at få sin egen båd.

Der var altså ingen grund til at blive i Grimsby.

Fór til Danmarkar

Efter et årstid i Hull var Johanne ved at være træt af England. Ganske vist kunne hun nu tale sproget så meget, at hun nødtørftigt kunne klare sig, men det

faldt hende ikke naturligt. På den anden side havde hun heller ikke lyst til at rejse hjem. Hun var sikker på, at alle ville le ad hende, hvis hun efter tre år kom luskende tilbage og måtte tilstå, at hun ikke kunne klare sig ude i verden. Desuden havde hun stadig lyst til at se sig om i andre lande, så hun besluttede sig til at rejse til Danmark. Der ville hun i hvert fald ikke få sprogproblemer. Allerede i skolen havde hun lært at tale lidt dansk, og efter nu i over tre år daglig at have omgædes danskere syntes hun selv, at hun talte perfekt dansk.

Hun havde set, at der tit kom temmelig store dampskibe med dansk flag til havnen i Hull. Det var eksportbåde med dansk smør. Det viste sig, at de tog nogle passagerer med, endda for en rimelig betaling.

Mange af dem sejlede til Esbjerg, men der var også nogle, der sejlede til København. Turen dertil varede kun to dage, så Johanne købte billet til København. Hun havde heldigvis sparet op af sin løn.

Tað var munur á at koma av Skipanesi og so til Grimsby fyrri meira enn 100 árum síðani.